

faaet sin nærværende Form (Elskerning; Ikke med mindste Ringagt!). Jeg troer tværtimod, at, naar man er tilbøielig til at dadle en skreven Forsatning, fordi den indeholder visse almindelige Sætninger, som ikke ere vundne af Folket gjennem dets tidligere Historie, men ere overførte andre Steder fra, da er denne Dadel ofte træffende, og det er vistnok kun de Bestanddele af Forsatningen, som have deres Rod i Folkets tidligere Historie, paa hvilke man maa lægge nogen væsentlig Vægt, og som have den største Vigtighed for Folket. Nu veed jeg unægteligen ikke nogen Frihed, som er bedre erhvervet af det danske Folk, end Trykkefriheden. Der har vistnok ikke været nogen politisk Frihed, der har spillet en mere vigtig Rolle i vor hele Udvikling, mere har været Gjenstand for Duffer, og paa hvilken vi i det Hele taget have sat større Pris, end Trykkefriheden. Det er altsaa ganske vist det Punkt i hele Grundloven, som vi nødigst skulle opgibe (Elskerning; Det er der heller ikke Spørgsmaal om!). Siger den ærede Ordfører, at der ikke er Spørgsmaal om at opgibe det, fordi Paragraphens første Punctum skal blive staaende, (saalydende: „Enhver er berettiget til ved Trykken at offentliggjøre sine Tanker, dog under Ansvar for Domstolene“), og hvad der skal falde bort, er det sidste Punctum, at der ikke paany kan indføres Censur og andre forebyggende Forholdsregler? (Elskerning; Nei, Ordet „ingenstunde“!). Men lægger da den ærede Ordfører ikke Mærke til, at i det første Punctum ligger det andet, thi, naar man er berettiget til at fremsøre sine Tanker under Ansvar for Domstolene, saa kan ingen Censur finde Sted. Man kunde derfor synes, at det andet Punctum var uforløst; og at det er kommet ind, det kan meget gjerne være foranlediget ved en tidligere Tids Historie; men der opnaaes ikke det Allermindste ved at lade det andet Punctum gaae ud; thi man er ligesaa lidet berettiget til at indføre Censur og andre forebyggende Forholdsregler, naar kun det første Punctum bliver staaende; thi deri forbydes allerede enhver voldelig Overlast paa Uttringer af en Mandes Tanker, eftersom enhver saadan Bestræbelse vilde stride imod, hvad her

staaer. Enhver er berettiget til at fremsøre sine Tanker under Ansvar for Domstolene. Nu har den ærede Ordfører saa Meget imod det Ord „ingenstunde.“ Det er forøvrigt brugt allerede i det franke Chartre af 1830, og skøndt der er noget Sandt i den Leveregel, at man, saa at sige, aldrig skal sige „aldrig“, har den ærede Ordfører alligevel fuldkommen Uret, naar han troer, at dette Ord „ingenstunde“ stiller denne Paragraph i et andet Forhold end samtlige Grundlovens øvrige Paragrapher, saaledes at den ikke skulde kunne forandres i Overensstemmelse med § 100. Den kan selvfølgelig forandres ganske paa samme Maade som de andre Paragrapher. Dette Udtryk „ingenstunde“ er kun en stærkere Udtryksmaade, som man betjener sig af, naar man vil udtale Noget som udgjørende en integrerende eller uadskillelig Bestanddeel af en vis Forsatning. Det er det samme, som sandt Sted dengang, vi havde det absolute Monarchie, at der i de da gjældende Forsatningsbestemmelser ogsaa forekom Udtrykket „til evig Tid“, det vil sige med et stærkt Udtryk, at det var en uadskillelig Bestanddeel af Forsatningen; men der var aldeles ikke noget Formasteligt deri, ligesom der heller ikke er noget Formasteligt i dette „ingenstunde“ her. Det er kun et Udtryk for, at Trykkefriheden ikke kan rives ud af Forsatningen, saalænge den skal eksistere saaledes, som den er givet. Dette er ogsaa ganske rigtigt; thi nu, efterat vi have faaet en fri Forsatning, er det netop ganske nødvendigt, at man ikke opgiver Trykkefriheden; thi i Trykkefriheden har netop den frie Forsatning en Modvægt, som den selv kan behøve. Selve den lovgivende Forsamling har ikke nogen sand Betydning i Staten, naar den stiller sig fra den oplyste offentlige Mening, og det er kun igjennem Trykkefriheden, at den oplyste offentlige Mening kan gjøre sig gjældende. Derfor er ethvert hæmmende Bænd, som paalægges Uttringsfriheden af Statsmagten, enhver Bødd, som udøves for at tvinge den offentlige Mening, en Undertrykkelse, og hvad enten den udøves gjennem en repræsentativ Forsatning eller af en eneraadig Konge, det er aldeles ligeegyldigt; men Undertrykkelsen kan i visse Maader lettere udøves af Regjer-